

Verksamhetsberättelse och årsbokslut för

Fritidsodlingens Riksorganisation

802016-5075

Räkenskapsåret

2025-01-01 - 2025-12-31

Innehållsförteckning

Del 1. Verksamhetsberättelse

En paraplyorganisation för Sveriges fritidsodlare	3
Representantskapsmötet	3
Styrelse	4
Revisorer	4
Verksamhetens inriktning och organisation	4
Ekonomi	4
Medarbetare på kansliet	5
Arbetsgrupper inom styrelsen	5
Vinterkonferens med medlemsföreningarna	5
Trädgårdsrådgivning och kunskapsbank	5
Påverkansarbete	5
Remisser	6
Kommunikation	6
Publika evenemang	7
Externt finansierade projekt	8
Kontakter och samarbeten	9

Del 2. Årsredovisning	11
-----------------------	----

Verksamhetsberättelse för år 2025

Styrelsen för Fritidsodlingens Riksorganisation (FOR) avger härmed följande berättelse över föreningens verksamhet under tiden 1 januari till 31 december 2025.

En paraplyorganisation för Sveriges fritidsodlare

Vi är den enda organisationen i Sverige som på riksnivå företräder fritidsodlingen. Genom våra 20 medlemsföreningar har vi lokal förankring och arbetar aktivt för att sprida kunskap till över 75 000 föreningsmedlemmar och en odlingsintresserad allmänhet.

Tillsammans är vi fritidsodlingens röst i samhället. Vi garanterar oberoende och faktagranskad trädgårdsrådgivning och är remissinstans i arbetet med nya lagar och regelverk. Organisationen bildades 1989 och består 2025 av följande föreningar, alla med varsin egen tidning/nyhetsbrev:

Medlemsförening

Riksförbundet Svensk Trädgård
Koloniträdgårdsförbundet
Trädgårdsamatörerna
Förbundet Organisk Biologisk Odling, FOBO
Föreningen Sesam
Gesneriasterna
Svenska Dahliasällskapet
Svenska Hoya Sällskapet
Svenska Orkidésällskapet
Svenska Pelargonsällskapet
Svenska Rhododendronsällskapet
Svenska Rosensällskapet*
Svenska Saintpauliasällskapet
Svenska Örtasällskapet
Sveriges Pomologiska Sällskap
Sällskapet Blomstervännerna
Chiliodlarna
Svenska Pionsällskapet
Permakultur Sverige
Agroforestry Sverige

Tidning/nyhetsbrev

Hemträdgården
Koloniträdgården
TrädgårdsAmatören
Odlaren
Sesamnytt
Gesneriastnytt
Dahlia
Hoyatelegrafen
Orkideér
Pelargonbulletinen
Bladet
Rosenbladet
Saintpauliavännen
Örtbladet
Pomologen
Blomstervännen
Chiliodlarnas nyhetsbrev
Pionisten
Permakultur Sveriges nyhetsbrev
Agroforestry Sveriges nyhetsbrev

* Ändrade namn till Rosensällskapet SRS under året.

Representantskapsmötet

Ordinarie årsmöte hölls den 22 april 2025. Verksamhetsberättelse och bokslut för år 2024 godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Val av styrelseledamöter och revisorer förrättades. Information lämnades om pågående och planerad verksamhet. Beslut fattades om budget för år 2025. Styrelsen fick i uppdrag att besluta om fördelning av eventuella bidrag från staten för år 2026.

Styrelse

Efter 2025 års representantskapsmöte och konstituerande styrelsesammanträde hade styrelsen följande sammansättning:

- Inger Ekrem, ordförande (Riksförbundet Svensk Trädgård)
- Ulrica Otterling, vice ordförande (Koloniträdgårdsförbundet)
- Carina Adolfsson Elgestam, (Sällskapet Trädgårdsamatörerna)
- Björn Qvarfort, (Koloniträdgårdsförbundet)
- Mikael S Andersson (Specialsällskapen)
- Helena Karlén (Riksförbundet Svensk Trädgård)
- Marek Roleneć (Specialsällskapen)

Adjungerade till styrelsen

- Ulf Nilsson, sekreterare FOR
- Lise-Lotte Björkman, projektledare för FORs arrangemang på mässan Nordiska Trädgårdar

Styrelsen har under året haft sju sammanträden och ett konstituerande styrelsesammanträde.

Revisorer

Vid representantskapsmötet omvaldes Madeleine Almér, Sällskapet Trädgårdsamatörerna och Ingrid Norfors, Koloniträdgårdsförbundet som revisorer. Till revisorssuppleant omvaldes Ola Bixo, Riksförbundet Svensk Trädgård och nyval av Jacky Thang, Sällskapet Trädgårdsamatörerna.

Verksamhetens inriktning och organisation

FOR ska enligt stadgarna

- främja och utveckla svensk fritidsodling
- företräda fritidsodlingens organisationer gentemot myndigheter, företag och andra organisationer
- utveckla samarbetet mellan fritidsodlingens olika organisationer
- verka för att fritidsodlingen bidrar till att de nationella miljö kvalitetsmålen uppnås

Ekonomi

För 2025 beviljades Fritidsodlingens Riksorganisation 2,5 mkr i statligt bidrag från Jordbruksverket. Det statliga bidraget har huvudsakligen använts för att stödja medlemsföreningarna i deras arbete med kunskapsspridning samt till att erbjuda gratis oberoende odlingsrådgivning till hela Sveriges fritidsodlare.

Informationsstödet används till att bekosta föreningarnas rådgivning, faktablad, tidningar, föreläsningar och kursverksamhet. Målet med utbildningsbidragen är att öka kunskapen om hållbar odling och biologisk mångfald och därmed medverka till uppfyllnad av de nationella miljö kvalitetsmålen.

Den största delen av verksamheten genomförs med medlemsföreningarnas ideella arbetsinsatser. När statens bidrag minskar, blir vi mer beroende av frivilligt arbete för att hantera fritidsodlingens övergripande frågor. Det riskerar att göra att viktiga sakfrågor får mindre uppmärksamhet och att vår förmåga att svara på statliga remisser, medverka i utredningar och delta i relevanta sammanhang minskar.

Resultat- och balansräkningar redovisas separat.

Medarbetare på kansliet

- **Ulf Nilsson** verksamhetsledare på 50 %.
- **Pia af Rolén** arbetade 40 procent till och med juni som kommunikatör. **Annika Engström** arbetade 20 procent april till juni och därefter 40 procent som kommunikatör.
- **Henrik Bodin**, ansvarig för trädgårdsrådgivning 30 procent.
- **Erik Hansson**, redaktör för Rikare Trädgård och ansvarig för vår satsning om biologisk mångfald 20 procent.
- **Marek Rolonec**, projektledare *Mat till alla – Nära och tillsammans* (Vinnova-finansierat samarbetsprojekt) 40 procent.
- FOR delfinansierar två rådgivningstjänster på Koloniträdgårdsförbundet och på Riksförbundet Svensk Trädgård.
- **Bibbi Bonorden**, trädgårdsrådgivare med fokus på invasiva främmande växter arbetade på timbasis under odlingssäsongen.

Arbetsgrupper inom styrelsen och kansliet

Finansiering & påverkan: Carina Adolfsson Elgestam, Inger Ekrem, Annika Engström (ersatte Pia af Rolén under hösten), Helena Karlén, Ulf Nilsson, Ulrica Otterling, Marek Rolonec.

Rådgivning/Kunskap: Lise-Lotte Björkman, Henrik Bodin Helena Karlén, Ulf Nilsson.

Informationsstöd: Mikael S Andersson, Annika Engström, Björn Qvarfort, Marek Rolonec.

Vinterkonferens med medlemsföreningarna

Konferensen hölls i januari med fokus på årets arbete, aktuella projekt och frågor. Deltagarna fick ta del av Odlingssrapporten, FORs statistikrapport som publicerades under hösten 2024, och diskutera hur den kan användas, samt hur föreningarna kan stärka sin roll i civilsamhället.

Söndagen ägnades åt planeringen av Nordiska Trädgårdar 2025 och presentationer av medlemsföreningar.

Trädgårdsrådgivning och kunskapsbank

Vår rådgivningstjänst, baserad på ekologisk grund och fri från kommersiella intressen, erbjuder gratis trädgårdsrådgivning via webbformulär, telefon och e-post. Kunskapsbanken *Frågor och svar* uppdateras löpande under året.

Påverkansarbete

Vi har arbetat för att stärka fritidsodlingens ställning och öka möjligheterna till långsiktigt ekonomiskt stöd. Målet är att fritidsodlingen ska ingå i Jordbruksverkets ansvar och att de fasta anslagen fördubblas.

Under 2025 har arbetet haft särskilt fokus på fritidsodlingens betydelse för livsmedelsberedskap, inom projektet *Mat till alla – Nära och tillsammans*.

Genomförda aktiviteter:

- Under Nordiska Trädgårdar genomfördes ett panelsamtal med temat *Så kan det offentliga stärka fritidsodlingen för att öka livsmedelsberedskapen*. I samtalet deltog bland annat representanter från kommuner, fritidsodling och riksdagspolitiker. Marek Rolonec, Ulrica Otterling och Lena Israelsson lyfte fritidsodlingens perspektiv.
- Debattartikeln *Gör fritidsodlingen till en del av Sveriges livsmedelsberedskap* publicerades

på Altinget. Artikeln lyfte fritidsodlingens betydelse för livsmedelsberedskap och hur ett mer lokalt och småskaligt matsystem kan minska sårbarheten i dagens importberoende system.

- Rapporten *Så kan 5 miljoner fritidsodlare bidra till ökad livsmedelsberedskap* visar att intresset för att odla mer är stort men att strukturella hinder bromsar utvecklingen. I rapporten presenteras förslag på hur samhället kan stimulera fler att odla mer, baserat på intervjuer och enkäter med odlare samt aktörer inom forskning, politik, kommun, utbildning och omställningsrörelsen.
- Genom projektet *Mat till Alla* har ett nätverk för lokal matberedskap startats. Det ska fungera som en gemensam arena för kommuner, regioner och civilsamhället och lyfta fritidsodlingen som en viktig samhällsresurs.
- Under året har kontakter och möten med riksdagspolitiker genomförts.

Remisser

En viktig del av vårt påverkansarbete är att agera remissinstans för frågor om fritidsodling på nationell nivå.

Under 2025 har vi lämnat synpunkter på ett omarbetat förslag till ny förordning om invasiva främmande arter. Förslaget innebär att privata trädgårdsägare undantas från kravet på att utrota sådana växter som finns på den nationella listan, men de har fortfarande ansvar för att förhindra spridning. Detta är en förändring som FOR drivit, och som mer liknar reglerna i andra nordiska länder.

Vi har även lämnat synpunkter på Jordbruksverkets växtskyddsstrategi 2026–2030 och utredningen Fröberedskap. Remissvaren finns att läsa på for.se.

Kommunikation

Webbplatsen for.se hade i snitt 15 000 besök per månad och totalt 490 000 sidvisningar, en minskning med 26 procent från föregående år. Rådgivningen Frågor och Svar var den mest besökta sidan. Intresset har varit stort för rådgivningen och yrkesseminarier.

Fyra nyhetsbrev skickades ut. Det sista nådde 1 428 mottagare med cirka 40 procent öppningsgrad och drygt 15 procent klick. I nyhetsbrevens informeras om FORs pågående arbete och aktuella frågor som rör fritidsodling.

Rapporten *Så kan 5 miljoner fritidsodlare bidra till ökad livsmedelsberedskap*.

Panelen på Nordiska Trädgårdar som diskuterade temat *Så kan det offentliga stärka fritidsodlingen för att öka livsmedelsberedskapen*. Från vänster: Ulrica Otterling, Martin Berg, Rickard Nordin, Eva Johansson, Lena Israelsson, Anna-Maria Axelsson, MaryAnn Fargo och Marek Roleneć.

I sociala medier är följarantalet på Facebook till 6 200, på Instagram till 1 943 och på LinkedIn till 411. Inlägg om Mat till Alla - Vinnova-projektet hade störst räckvidd.

Trädgårdsglädje – FORs nystartade podd

FOR podden Trädgårdsglädje med Mikael och Marek, drivs av Mikael S Andersson från Svenska Orkidésällskapet och Marek Rolenc från FOBO. Under året publicerades nya 12 avsnitt. Totalt 49 000 lyssningar för alla avsnitt. Podden gästades under året av t ex Svenska Dahliasällskapet och Sesam.

Media

Fritidsodlingens Riksorganisation omnämndes i media vid mer än 435 tillfällen under 2025. Totalt identifierades 70 artiklar där Fritidsodlingens Riksorganisation förekommer.

Publika evenemang

Nordiska Trädgårdar 2025

FOR är samarbetspartner till Stockholmsmässan och medarrangör för Nordens största trädgårdsmässa. Årets mässa hölls 27–30 mars och lockade nästan 50 000 besökare.

På Rådgivningsgatan deltog 35 ideella organisationer, varav alla FOR:s 20 medlemsföreningar, med rådgivning och gemensam exponering. Barn- och kunskapsslingan erbjöd aktiviteter för att väcka trädgårdsintresset hos barn och familjer. Totalt deltog över 450 barn.

FOR arrangerade drygt 60 föredrag på Kunskapsscenen med cirka 4 000 åhörare samt 50 praktiska förevisningar på FOR-torget som samlade omkring 2 400 personer. Lördagsseminariet *Skillnadens 31 dagar* med Sara Bäckmo drog cirka 600 deltagare.

FOR arrangerade en paneldiskussion på temat *Hur kan vi bli fler som odlar mer ätbart?* Samtalet tog bland annat upp möjligheterna med grön skatteväxling, odling som friskvård, kommunala odlingssamordnare, mer kunskap och fler odlingsytor i städer.

Det hölls även fem yrkesseminarier med olika samarbetspartners, Svensk trädgårdshistoria – vad gör vi med den?, Äldre fruktträd – fria eller fälla, Ängens växter och gestaltning, Redskap för ängsskötsel och Skogsträdgårdens olika dimensioner. Totalt deltog 415 åhörare i yrkesseminarierna.

I FOR-montern erbjöds besökarna möjlighet att träffa trädgårdsrådgivare för fri rådgivning under samtliga mässdagar. Årets tema var att presentera statistik från Odlingsrapporten med fokus på att fler odlar ätbart och på fritidsodlingens betydelse för beredskap samt dess positiva effekter för samhället.

Projektledare för FORs mässåtagande har Lise-Lotte Björkman varit och i samrådsgruppen med Stockholmsmässan ingick även Annika Engström, Inger Ekrem, Riksförbundet Svensk Trädgård och Ulrica Otterling, Koloniträdgårdsförbundet.

Nolia Trädgård

FOR är samarbetspartner till Nolia Trädgård i Umeå (största trädgårdsmässan norr om Stockholm), och vi fanns även på plats med egen utställningsmonter och höll föredrag på scenen. Mässa besöktes av över 8 300 personer vilket var nytt publikrekord.

Externt finansierat arbete inom miljö, klimat och biologisk mångfald

Utöver årets statliga bidrag från Jordbruksverket har Fritidsodlingens Riksorganisation beviljats extern finansiering för särskilda satsningar inom miljö, klimat och biologisk mångfald. Målet är att insatserna ska gynna hela samhället och bidra till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. Målgruppen är därför, en bredare allmänhet.

Finansiär	Projekt	Beviljat belopp
Naturvårdsverkets organisationsbidrag till ideella miljöorganisationer.	Miljöarbete som bidrar till att uppfylla de nationella miljö-kvalitetsmålen. Vårt arbete med invasiva främmande växter, biologisk mångfald och gifter i växtnäring	274 000 kr
Jordbruksverket	Medborgarforskning om karantänskadegörare	180 000 kr

Rikare trädgård – vår plattform för kunskap om biologisk mångfald

Utmärkelsen för Årets rikare trädgård gick till bostadsrättsföreningen Linero i Lund. Detta uppmärksammades i tolv artiklar och har lett till besök från kommunen. Trädgårdsmästaren Simon Tuneld har hållit flera föredrag och guidningar, vilket bidragit till ökad spridning av kunskap.

Till Årets trädgårdskryp utsågs tvestjärten något som bland annat uppmärksammades av Tv4 och flera tidningar.

Under året har 223 artiklar publicerats om Rikare trädgård, vilket är ett av de bästa åren hittills. Många artiklar citerar Rikare trädgård som källa till kunskap. Webbplatsen rikareträdgard.se har haft cirka 205 000 besökare under året. På sociala medier har Rikare trädgård 6 600 följare på Facebook och över 5 000 på Instagram.

Invasiva främmande växter

Behovet av stöd kring invasiva främmande växter har varit stort under året. Allmänhet, föreningar och kommuner har vänt sig till oss med frågor om artidentifiering, bekämpning och regelverk. Samtidigt har våra begränsade resurser gjort att vi fått skära ned på specialrådgivning och det stöd vi tidigare kunnat ge.

Vi har hållit föredrag i trädgårdsföreningar, för trädgårdsstudenter och genomfört webinarier med fokus på artidentifiering, hantering och regelverk. Under våren uppdaterades vår lärobok Invasiva främmande växter.

Vi har fört dialog med berörda myndigheter och departement om tillämpning och konsekvenser av den nya nationella förordningen om invasiva främmande arter. Tillsammans med LRF trädgård har vi gemensamt uppvaktat ansvarigt departement i frågan.

Vi har besvarat många samtal och mejl, främst om bekämpning av parkslide, men också om andra arter, val av metoder och tolkning av regelverket. Både privatpersoner, föreningar, kommuner och branschaktörer har vänt sig till oss för hjälp.

Insektshotell och ängsytor istället för enbart kortklippta gräsmattor hos bostadsrättsföreningen Linero i Lund, som utsågs till Årets Rikare Trädgård 2025. Foto: Anders Henriksson

Karantänskadegörare

Under 2025 fortsatte samarbetet med Jordbruksverket för att upptäcka skadliga insekter som kan hota svensk odling. Vi rekryterade och samordnade 32 medborgarforskare som hjälpte till att övervaka förekomsten av tre skadegörare som ännu inte påträffats inom EU. Glädjande nog hittades inga i de undersökta fällorna.

Kontakter och samarbeten

Omvärldsbevakning och samverkan är en del av vårt uppdrag. Genom deltagande i nätverk och referensgrupper följer vi utvecklingen inom forskning, lagstiftning och livsmedelssystem och kan föra vidare fritidsodlarnas perspektiv. Under 2026 har vi bland annat medverkat i följande sammanhang:

Samverkan med Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och forskning

Partnerskap Alnarp

Vi deltar i Partnerskap Alnarps ämnesgrupp för trädgård. Det ger oss insyn i aktuell forskning och möjlighet att lyfta frågor som rör fritidsodling.

SLU och EPOK

Vi medverkar i referensgruppen för Centrum för ekologisk produktion och konsumtion och bidrar med erfarenheter från fritidsodling som är relevanta för våra medlemmar.

Forskningssamarbeten och examensarbeten

Vi medverkar som kontaktpart i projekt och studentarbeten som rör trädgård och fritidsodling.

Referensgrupper och växtmaterial

Elitplantstationen i Kristianstad

Genom medlemsorganisationernas representation i styrelsen har vi löpande kontakt i frågor om växtkvalitet och sortmaterial.

Programmet för odlad mångfald, POM

Vi deltar i programrådet, Nationella genbankens referensgrupp och FÖRMAK. Vi bidrar med kunskap från fritidsodlingen och sprider information till medlemsorganisationerna om bevarande av äldre trädgårdsväxter.

Intresse- och samverkansnätverk

Sveriges Konsumenter

Genom medlemskap driver vi frågor som rör fritidsodlare i konsument- och produktfrågor.

Pollinera Sverige

I nätverket samverkar vi med myndigheter, universitet och ideella organisationer för att sprida kunskap om hur pollinatörer kan gynnas i trädgårdsmiljö.

Reformaten

FOR deltar i Reformaten för att lyfta fritidsodlingens roll i ett hållbart livsmedelssystem. Nätverket ger oss möjlighet att bidra med erfarenheter från fritidsodlingen, sprida kunskap om hållbara odlingsmetoder och följa livsmedelspolitik som påverkar våra medlemmar.